

ภาคผนวก ข

คำนิยาม

1. สถานประกอบการ

หมายถึง สถานที่หรือบางส่วนของสถานที่ ที่มีที่ตั้งที่แน่นอนและมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะกิจกรรมนั้นจะดำเนินงานโดยบุคคลที่เป็นเจ้าของหรือควบคุมกิจการโดยนิติบุคคล

2. คนทำงาน

หมายถึง คนที่ทำงานในสถานประกอบการทั้งที่ได้รับเงินเดือนและไม่ได้รับเงินเดือนที่สถานประกอบการมีอยู่ตามปกติ รวมทั้งผู้ที่ปกติทำงานอยู่ในสถานประกอบการแห่งนี้ แต่ในวันดังกล่าว ไม่ได้มาทำงาน เนื่องจากเจ็บป่วย ลาหยุดพักผ่อน โดยได้รับค่าจ้างหรือเงินเดือน

คนทำงาน ประกอบด้วย

1) เจ้าของกิจการ หุ้นส่วน หรือสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานให้กับสถานประกอบการ หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการซึ่งมีจำนวนชั่วโมงทำงานไม่ต่ำกว่าสัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง โดยเจ้าของ หรือ ผู้ประกอบการอาจให้เงิน อาหาร เครื่องนุ่งห่ม หรือช่วยเหลือเกื้อกูลอย่างอื่น แต่ไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องการจ่าย ค่าแรงให้ตามกฎหมาย

2) ลูกจ้าง ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานให้กับสถานประกอบการ โดยได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างเป็นประจำ ตั้งแต่ระดับบริหาร นักวิชาการ เสมียน พนักงานต่าง ๆ เช่น ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้ปฏิบัติงานในห้องทดลอง พนักงานขาย และลูกจ้างที่ทำงานในกรรมวิธีการผลิต เป็นต้น ค่าจ้างที่ได้รับอาจเป็นรายปักษ์ รายสัปดาห์ รายวัน รายชั่วโมง หรือรายชิ้น ก็ได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้ที่สถานประกอบการส่งไปประจำที่สถานประกอบการอื่นด้วย เช่น พนักงานรักษาความปลอดภัย คนทำความสะอาด พนักงานขายตามห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

ไม่รวมคนทำงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นที่ได้รับเบี้ยประชุมเป็นครั้งคราว
- (2) คนทำงานของสถานประกอบการอื่นที่มาปฏิบัติงานประจำสถานประกอบการแห่งนี้
- (3) คนทำงานที่รับงานไปทำที่บ้านแล้วนำมาส่ง โดยไม่ได้ลงทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือ ออกค่าใช้จ่ายใด ๆ
- (4) คนงานที่ทำงานเป็นระยะเวลาสั้น เช่น ลาไปรับราชการทหาร
- (5) คนที่สถานประกอบการจ้างมาทำงานเฉพาะอย่างเป็นครั้งคราว เช่น กรรมกรที่จ้างมาขนของ พนักงานเดินตลาดหรือตัวแทนขายที่ไม่มีเงินเดือนประจำ

3. กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การจัดทำการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ พ.ศ. 2551 ได้จัดจำแนกสถานประกอบการตามการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกประเภทตามมาตรฐานสากล (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities : ISIC Rev.3.0) ดังต่อไปนี้

1) ธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ

หมายถึง การดำเนินกิจกรรมหลักเกี่ยวกับการขายส่ง ขายปลีกสินค้า ขายอาหารที่เตรียมไว้สำหรับบริโภคและการอำนวยความสะดวกในเรื่องที่พักอาศัย รวมทั้งการดำเนินกิจการเกี่ยวกับการให้เช่า และการจัดการด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการด้านธุรกิจ และธุรกิจอื่น ๆ ได้แก่

การขาย การบำรุงรักษา และการซ่อมแซมยานยนต์และรถจักรยานยนต์ รวมทั้งการขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์

- การดำเนินกิจการขายส่งและขายปลีกยานยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถเล่นบนหิมะทั้งใหม่และที่ใช้แล้ว การบำรุงรักษาและการซ่อมแซม การขายอะไหล่ (ส่วนประกอบ) และชิ้นส่วนอุปกรณ์ (อุปกรณ์ประกอบ) สำหรับยานยนต์ การดำเนินกิจการของตัวแทนหรือนายหน้าที่เกี่ยวกับการจำหน่ายยานยนต์ การล้าง การขัดเงา และการลากจูงยานยนต์ รวมถึงการขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์ และผลิตภัณฑ์น้ำมันเครื่อง/น้ำมันหล่อลื่น หรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นตัวให้ความเย็นแก่เครื่องยนต์

การขายส่งและการค้าเพื่อค่านายหน้า ยกเว้นยานยนต์และรถจักรยานยนต์

- การดำเนินกิจการขาย (เป็นการขายสินค้าที่ไม่มีการเปลี่ยนรูป/ดัดแปลงสินค้า) สินค้าใหม่และสินค้าที่ใช้แล้วให้แก่ผู้ขายปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม ผู้ใช้ในงานพาณิชย์กรรม ผู้ใช้ในงานสถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ หรือผู้ขายส่งรายอื่น ๆ หรือบุคคล/บริษัทที่ทำหน้าที่ตัวแทนหรือนายหน้าซื้อขายสินค้า

- ผู้ขายส่งซึ่งประกอบจัดแยกขนาดและคัดคุณภาพสินค้าจำนวนมากเป็นประจำ การจัดแบ่งสินค้าออกเป็นส่วนย่อย การบรรจุหีบห่อใหม่ การจัดจำหน่ายสินค้าเป็นลอตย่อย รวมถึงการเก็บสินค้า การแช่เย็นสินค้า การจัดส่งและการจัดวางสินค้า กิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการส่งเสริมการขายให้แก่ลูกค้า และการออกแบบตลาดคิดสินค้า

การขายปลีก ยกเว้นยานยนต์และรถจักรยานยนต์ รวมทั้งการซ่อมแซมของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

- การดำเนินกิจการขาย (เป็นการขายสินค้าที่ไม่มีการเปลี่ยนรูป/ดัดแปลงสินค้า) สินค้าใหม่และสินค้าที่ใช้แล้วให้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลหรือในครัวเรือน

- การซ่อมและการติดตั้งของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

โรงแรมและภัตตาคาร

- การดำเนินกิจการเกี่ยวกับการจัดหาที่พักชั่วคราว ค่ายพัก และสิ่งอำนวยความสะดวกในค่ายพักให้แก่ประชาชนทั่วไป เช่น โรงแรม โมเต็ล หอพักในสถานศึกษา ห้องพักภายในบ้าน เกสต์เฮาส์ ที่พักรวมเยาวชน ที่พักชั่วคราว เป็นต้น
- การขายอาหารและเครื่องดื่มที่จัดเตรียมไว้พร้อมที่จะบริโภคได้ทันทีในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ภัตตาคาร คาเฟ่ สถานที่บริการขายอาหารกลางวัน และร้านขายเครื่องดื่ม เป็นต้น

กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์

- การซื้อ การขาย การให้เช่า และการดำเนินการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นเจ้าของหรือเช่าจากผู้อื่น เช่น อาคารห้องชุดและที่อยู่อาศัย อาคารซึ่งไม่ใช่ที่อยู่อาศัย การพัฒนาและการจัดสรรอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาและการขายที่ดินและสุสาน การดำเนินการเกี่ยวกับห้องชุดและที่อยู่อาศัยเคลื่อนที่ได้
- การซื้อ การขาย การให้เช่า การจัดการและการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ โดยได้รับค่าธรรมเนียมตอบแทนหรือโดยการทำสัญญา

กิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์และกิจการที่เกี่ยวข้อง

- การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับชนิดและลักษณะการใช้งานของฮาร์ดแวร์ที่มีหรือไม่มีซอฟต์แวร์ ระบบงานประยุกต์
- การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาของผู้ใช้ และวิธีการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด
- กิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ การออกแบบ และการเขียนโปรแกรมของระบบงานที่พร้อมจะใช้งานได้ โดยทั่วไปเป็นการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาของผู้ใช้ การให้คำปรึกษา วิธีการแก้ปัญหาที่ประหยัดที่สุด พร้อมทั้งจัดสร้างซอฟต์แวร์ที่จำเป็นต้องใช้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางการแก้ปัญหานั้น รวมทั้งการเขียนโปรแกรมตามความต้องการของผู้ใช้
- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การผลิต การจัดหา และจัดทำเอกสารประกอบการใช้ซอฟต์แวร์ ซึ่งเขียนขึ้นตามความต้องการของผู้ใช้เฉพาะรายและเป็นคำสั่งง่าย ๆ และซอฟต์แวร์สำเร็จรูป
- การประมวลผลหรือการจัดทำตารางประมวลผลข้อมูลทุกชนิด ซึ่งประกอบด้วย การประมวลผลและการเตรียมรายงานที่สมบูรณ์จากข้อมูลของลูกค้า ซึ่งรวมถึงงานเฉพาะทาง เช่น การบันทึกข้อมูลหรือการเตรียมข้อมูลด้วยวิธีอื่น การแปลงข้อมูล เช่น จากบัตรไปเป็นเทป การรู้จำอักขระจากภาพ (optical character recognition) เป็นต้น ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการให้บริการโดยตรงหรือโดยผ่านระบบเครือข่ายโดยการใช้โปรแกรมของลูกค้าหรือโปรแกรมที่มีกรรมสิทธิ์เฉพาะ รวมทั้งการจัดการบริการรายชั่วโมงหรือการแบ่งกันใช้เวลา (time-share) การจัดการและการดำเนินการที่เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการประมวลผลข้อมูลในขั้นตอนที่ ต่อเนื่อง

การให้เช่าเครื่องจักรและเครื่องอุปกรณ์โดยไม่มีผู้ควบคุม การวิจัยและการพัฒนา และกิจกรรมด้านธุรกิจอื่น ๆ

■ การให้เช่าเครื่องอุปกรณ์การขนส่ง เครื่องจักร และเครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน

■ การวิจัยและการพัฒนา การทดลองทางด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิศวกรรม สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

■ กิจกรรมด้านกฎหมาย การบัญชี การทำบัญชีและการตรวจสอบบัญชี การให้คำปรึกษาด้านภาษี การวิจัยตลาดและการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และการให้คำปรึกษาทางธุรกิจและการจัดการ

■ กิจกรรมด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม และเทคนิคอื่น ๆ

■ การโฆษณา

กิจกรรมนันทนาการและการบริการอื่น ๆ

■ กิจกรรมด้านภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ และการบันเทิงอื่น ๆ

■ กิจกรรมของสำนักข่าว

■ กิจกรรมห้องสมุด หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์สถาน และกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่น ๆ

■ กิจกรรมการกีฬา และนันทนาการอื่น ๆ

■ กิจกรรมด้านการบริการอื่น ๆ เช่น การบริการซักรีดและซักแห้งผลิตภัณฑ์สิ่งทอและขนสัตว์ การแต่งผมและการเสริมสวยอื่น ๆ การทำศพและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2) การผลิต

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงวัตถุหรือส่วนประกอบของวัตถุในทางกายภาพหรือทางเคมีให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ โดยไม่คำนึงถึงว่างานนั้นทำด้วยเครื่องจักรหรือมือ ทำในโรงงาน ทำในเคหะสถาน หรือผลิตภัณฑ์นั้นจะนำมาขายส่งหรือขายปลีกก็ตาม การประกอบชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้น การดัดแปลงสินค้า รวมทั้งการปรับปรุงใหม่หรือการสร้างชิ้นใหม่

3) การก่อสร้าง

หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างใหม่ การต่อเติม การดัดแปลง การซ่อมแซม และการรื้อทำลายอาคารหรือสิ่งก่อสร้างด้านวิศวกรรม เช่น ถนน สะพาน เขื่อน อุโมงค์ เป็นต้น

อุตสาหกรรมการก่อสร้าง ประกอบด้วยสถานประกอบการที่ดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

■ การเตรียมสถานที่ก่อสร้าง เช่น การรื้อถอน ทำลายอาคารเก่า การถมดิน เป็นต้น

■ การก่อสร้างอาคาร งานวิศวกรรมโยธา เช่น ทางหลวง ถนน สะพาน อุโมงค์ เป็นต้น

ซึ่งหมายรวมทั้งการก่อสร้างใหม่ การต่อเติม ดัดแปลง และซ่อมแซมด้วย

- การติดตั้งภายในอาคาร เช่น การวางท่อ การติดตั้งระบบเครื่องปรับอากาศ ระบบสัญญาณเตือนภัย บันไดเลื่อน เป็นต้น
- การสร้างอาคารให้สมบูรณ์ เช่น การติดตั้งกระจก การฉาบปูน การทาสีและตกแต่งอาคาร การติดผนังและปูพื้นด้วยวัสดุต่าง ๆ การขัดพื้น เป็นต้น
- การให้เช่าเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในงานก่อสร้างหรือการรื้อถอนโดยมีผู้ควบคุม เช่น การให้เช่ารถเครนพร้อมคนขับ เป็นต้น

4) การขนส่งทางบก และตัวแทนธุรกิจการท่องเที่ยว

- การขนส่งผู้โดยสารทางบกอื่น ๆ ที่มีตารางเวลาและที่ไม่มีตารางเวลา รวมถึงการขนส่งสินค้าทางถนน
- กิจกรรมของตัวแทนธุรกิจการท่องเที่ยวและผู้เจ้าหน้าที่รวม ทั้งกิจกรรมบริการนักท่องเที่ยว

5) โรงพยาบาล

- กิจกรรมของโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลเฉพาะโรค สถานพักฟื้นสำหรับผู้ป่วย ศูนย์ป้องกันโรค โรงพยาบาลโรคจิต ศูนย์ฟื้นฟู (ที่มีการรักษาทางการแพทย์) สถานพยาบาล
- กิจกรรมของศูนย์ทันตกรรม และสถาบันด้านสุขภาพอื่น ๆ ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน ที่พัก รวมทั้งกิจกรรมของโรงพยาบาลในฐานะที่พินิจและในเรือนจำ
- กิจกรรมที่ให้บริการสำหรับผู้ป่วยในเป็นส่วนใหญ่ และทำการรักษาภายใต้คำแนะนำของแพทย์ ซึ่งประกอบด้วยบริการของคณะแพทย์และผู้ช่วยแพทย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องปฏิบัติการและทางด้านเทคนิค รวมทั้งการบริการทางด้านรังสีวิทยาและวิสัญญีวิทยา สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาหารและด้านอื่น ๆ ของโรงพยาบาล เช่น การบริการด้านห้องฉุกเฉิน

4. ประเภทอาชีพ

ในการสำรวจครั้งนี้ การจัดจำแนกประเภทอาชีพ ใช้การจัดมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ฉบับปี 2544 (Thailand Standard Classification of Occupation) ซึ่งอ้างอิงตาม TSCO-2001 ดังนี้

ประเภทอาชีพที่ 1 ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ (Legislator, Senior Officials and Managers)

หมายถึง ผู้ที่สามารถพิจารณาตัดสินใจ กำหนดแนวนโยบาย วางแผน กำกับดูแลและประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัท และองค์กรรวมทั้งการควบคุมดูแลผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ

ประเภทอาชีพที่ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ (Professionals)

หมายถึง ผู้ที่ทำงานวิเคราะห์ วิจัย รวมถึงการสร้างแนวคิดทฤษฎีใหม่ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ให้คำแนะนำความรู้ทางวิชาชีพ วิชาการด้านวิทยาศาสตร์ สาขาฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับชีวิต สาขาสังคม การศึกษา ศาสนา กีฬา และศิลปะ

ประเภทอาชีพที่ 3 ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานด้านเทคนิค (Technicians and Associate Professionals)

หมายถึง ผู้ที่ทำงานทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้าวิจัย และการประยุกต์ใช้ความคิดและวิธีปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์และศิลปะ เช่น วิทยาศาสตร์กายภาพ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ ชีวภาพ วิทยาศาสตร์การแพทย์ สังคมวิทยา มนุษยศาสตร์ การศึกษา ศิลปะ และการกีฬา รวมถึงการควบคุมดูแลปฏิบัติงานอื่น ๆ

ประเภทอาชีพที่ 4 เสมียน/เจ้าหน้าที่สำนักงาน (Clerk)

หมายถึง ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ตัวเลข และสถิติในเรื่องต่าง ๆ อาจเป็นเจ้าหน้าที่ใน ห้องสมุดไปรษณีย์ สำนักงานผู้ที่ให้บริการลูกค้าทางการเงินและข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการควบคุมดูแล ผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ

ประเภทอาชีพที่ 5 พนักงานบริการ/พนักงานขาย (Service Workers and Shop and Market Sales Workers)

หมายถึง ผู้ให้บริการต่าง ๆ ในระหว่างการเดินทาง การดูแลบ้านเรือน การจัดเตรียมและการบริการ อาหารและเครื่องดื่มต่าง ๆ การดูแลเด็ก การรักษาพยาบาลเบื้องต้น และการดูแลอื่น ๆ ในบ้านเรือนหรือ สถานที่ต่าง ๆ การให้บริการส่วนบุคคล เช่น การเสริมสวย การทำนวยโรคชะตา การป้องกันภัยต่อบุคคลและทรัพย์สินอันเกิดจากอัคคีภัยและการกระทำผิดกฎหมาย งานแสดงแบบเพื่อการโฆษณาและงานสร้างสรรค์ด้าน ศิลปะการแสดงและการสาธิตสินค้าเพื่อการขาย

ประเภทอาชีพที่ 6 ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและการประมง (Skilled Agricultural and Fishery Workers)

หมายถึง ผู้ที่มีฝีมือด้านการเกษตรและการประมงทำงานปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ หรือใช้ประโยชน์จาก ป่าไม้ ล่าสัตว์ และประมง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตสำหรับการจำหน่ายและการดำรงอาชีพ เช่น ผู้เพาะปลูก พืชไร่ ผู้เลี้ยงปศุสัตว์ ทำการประมง

ประเภทอาชีพที่ 7 ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ (Craft and Related Trades Workers)

หมายถึง ผู้ที่ใช้ฝีมือและความชำนาญเฉพาะด้านมาประยุกต์ใช้กับงานในด้านการทำเหมืองแร่ การก่อสร้าง การขึ้นรูปโลหะ การติดตั้งและการปรับใช้เครื่องจักร และการใช้ฝีมือในงานหัตถกรรม การพิมพ์และงานฝีมืออื่น ๆ รวมถึงการบำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องจักรหรือเครื่องมือ เพื่อใช้งานและการควบคุมดูแลผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปูน ช่างปูกระเบื้อง

ประเภทอาชีพที่ 8 ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ (Stationary – Plant and Related Operators)

หมายถึง ผู้ที่ควบคุมดูแลเครื่องจักร และอุปกรณ์ ณ จุดที่เครื่องจักรทำงานหรือโดยวิธีการควบคุมจากจุดอื่นในงานอุตสาหกรรมและงานกิจกรรม รวมถึงผู้ที่ทำงานด้านการบังคับและขับเคลื่อนรถไฟ ยานยนต์ หรือเครื่องจักร และอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้ ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบชิ้นส่วนอุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมเหมืองแร่ การแปรรูปโลหะ อุตสาหกรรมเครื่องแก้ว เซรามิก ยาง ไม้ พลาสติก กระดาษ สิ่งทอ ขนสัตว์ เครื่องหนัง และการผลิตอาหาร เป็นต้น

ประเภทอาชีพที่ 9 พนักงาน/คนงานทั่วไป (Elementary Occupations)

หมายถึง ผู้ที่ทำงานเรียบง่าย และเป็นประจำหรือทำซ้ำ ๆ หากมีการใช้เครื่องมือก็จะเป็นการใช้เครื่องมือแบบใช้มือถือไม่ซับซ้อนและใช้แรงกาย รวมถึงผู้ขายสินค้าและให้บริการตามท้องถนน ที่สาธารณะ บริการทำความสะอาด ซักล้าง รีดผ้า ดูแลบ้านพัก ห้องเช่า โรงแรม สำนักงานและอาคารสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ บริการรับส่งข้อมูล เอกสาร ขนสัมภาระ ฝ้าประตู ยามรักษาการในสถานที่ต่าง ๆ กวาดถนน ขนขยะ รวมถึงการปฏิบัติงานเรียบง่ายในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมการเกษตร ประมง ลำสัตว์ เหมืองแร่ ก่อสร้าง การผลิตและประกอบสินค้า ด้วยมือ รวมทั้งการขับเคลื่อนยานพาหนะด้วยแรงกาย เช่น รถเข็นสามล้อถีบ เป็นต้น

5. ระดับการศึกษา

หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จ ในระดับต่าง ๆ โดยใช้แนวคิดของการจัดจำแนกการศึกษาตามมาตรฐานสากล : International Standard Classification of Education (ISCED 1997) ดังนี้

มัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทสามัญศึกษาดำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ม.ศ. 5 หรือ ม.8 เดิม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาหรือวิชาชีพที่เรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า โดยมีหลักสูตรไม่เกิน 3 ปี

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือ อนุปริญญา หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ปริญญาตรีหรือสูงกว่า หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษา โดยได้รับวุฒิปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรระดับปริญญาตรี โท หรือ เอก

การศึกษาอื่น ๆ หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวแล้วข้างต้น เช่น หลักสูตรระยะสั้น การศึกษาปอเนาะ การศึกษาที่เทียบระดับไม่ได้ เรียนแต่ไม่ทราบระดับการศึกษา เป็นต้น

6. การขาดแคลนแรงงาน

หมายถึง ตำแหน่งงานที่หาคนยาก หรือ หาคนทำงานไม่ได้ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป